

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

23. An certus de voto, dubius autem de qualitate teneatur ad strictiorem?
Et in corpore hujus resolutionis multi alii casus cursim adducuntur in
exemplum pro supradicta difficultate, & sunt valde ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

De Voto, & Juramento, &c. Ref. XXIII. &c. 57

dari propositum se obligandi sine animo implendi, & simul cum animo, & proposito non exequendi: & ideo ubi de hoc animo, & proposito non exequendi constat, & animus promittendi est dubius, potest quis in hoc dubio conicere deesse quoque animam se obligandi. Tamen, his non obstantibus, dicendum est, quod qui iuramentum, vel votum emisit cum intentione iurandi, & vouendi, & se obligandi, sed cum expressa intentione non implendi, n'hilominus ad iuramentum, & votum tenetur. Ita docet Suarez tom. 2. de Religione, lib. 1. de essentia voti, cap. 4. n. 2. Gutierrez lib. 2. q. 9. canonice, cap. 22. num. 30. per multos, & lib. 2. de iuramento, cap. 7. num. 21. & Sanchez tom. 2. Decalogi, lib. 3. cap. 10. num. 1. ubi dicit, hanc opinionem sibi certissimam esse. Et ratio est: quia per promissionem, & voluntatem se obligandi Deo, vel homini factam, acquirit promissarius ius ad rem, & per expirationem consequitur ius in re; ergo, quamvis promittens nolit tradere promissario rem promissam per votum, aut iuramentum, semper manet obligatus in conscientia ad illam tradendam. Deinde, quia, suscepit Ordinem sacrum, etiam si non habeat voluntatem seruandi castitatem, imò cum expressa voluntate non seruandi illam votum emittit; nihilominus tenetur ex voto illam seruare. Idem ergo est de promissione facta alicui cum simili proposito: nihil enim minus valida est. Idem etiam est de quocumque voto simpliciter. Quare, si quis habens intentionem vere vouendi castitatem, aut iurandi illam, & se ad eam per votum, aut iuramentum obligandi, etiam si habeat intentionem non implendi, & non faciendi, quod promittit; illud votum, & iuramentum est validum, & obligans.

RESOL. XXIII.

An certus de voto, dubius autem de qualitate, teneatur ad strictiorem?
Et in corpore huius Resolutionis multi alij casus eiusdem adducuntur, in exemplum pro supra dicta difficultate, & sunt valde notandi, quia quotidiani, sed iam ferè omnes in hoc tractatu in suis specialibus Resolutionibus magis late sunt explanati. Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. Ref. 50.

Respondeo negatiuè; nam ubi agitur de obligatione inducenda, stricta interpretatio fieri non debet, vt habetur in cap. 1. de iurur. lib. 6. & in l. quidquid adstringenda. ff. de verb. obligat. Hinc inferitur primò quòd si quis vouit quotidie dicere Rosarium, dubitat tamen, an vouerit integrum, potest eligere dicere tertiam partem. Ita Suarez de Relig. to. 2. lib. 4. cap. 8. n. 5. Secundò, qui vouit Religionem, dubitat tamen, an vouerit se professurum, potest non profiteri. Ita Suarez ubi supra, n. 7. Bonacina de voto q. 2. punct. 5. n. 23. & alij. Tertiò, si quis certus est se vouisse castitatem, aut perpetuam, aut temporalem, sed immemor est verborum, ad solam temporalem obligatur. Ita Sanch. in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 13. n. 16. & seq. Quartò, si quis certus est de voto dandi Ecclesie aliquas tritici mensuras, dubitat tamen, an intellexerit de maioribus, vel minoribus, potest minores eligere ex consuetis in eo loco. Ita Valent. tom. 2. disp. 6. q. 8. punct. 4. Molina tom. 1. disp. 198. vers. vtrum vero. Nauar. com. pen. 1. de regu. n. 20. nisi vt notat Sanch. in sum. tom. 1. lib. 4. c. 13. n. 11. aliqua sit ratio suadens verisimilius esse mentem vouentis præsumi fuisse obligandi se ad maiorem mensuram.

2. Vnde si quis voueret se largiturum Ecclesie calicem, non satisfacit si det aureum, vel stanneum, sed tenetur dare argenteum, vel aureum; nam in tali voto intelligitur calix aptus diuino cultui, & secundum Ec-

clesiæ consuetudinem. Ita Azorius tom. 1. lib. 1. c. 20. lin. 9. 3. vers. 9. 10. Non tenetur tamen dare totum calicem argenteum, vel aureum; sed sufficit si sola superior cuppa argentea, vel aurea sit, quia talis calix est etiam aptus diuino cultui ex vsu multarum Ecclesiarum. Et tandem nota, quòd si quis voluit dare panem pauperibus, sufficit eis panem largiri pauperibus vsitatum, & non tenetur dare de puro tritico, nisi constaret de alia intentione vouentis. Et ita docet Suarez de Relig. to. 2. lib. 4. c. 8. n. 9.

3. Notandum est tamen hic obiter, contra Sanchez in summa tom. 1. lib. 4. c. 1. n. 1. quòd in dicto articulo non expleuerit septennium, quando quis emisit votum, ad illud minime tenetur, & ita docet Malderus in 2. 2. tr. 10. c. 5. dub. 1.

4. Nota etiam contra Filliucium tom. 2. tr. 21. c. 4. Nota etiam contra Rebellium part. 2. lib. 1. q. 2. sect. 2. n. 10. & Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 41. n. 34. quòd qui omnino dubitat, sed magis in eam partem inclinatur, vt votum emiserit, & sic suspicionem voti habet, non tenetur ad votum, neque ad partem pro ratione huius maioris propensionis. Et ita docent Sanchez se retractans in summa tom. 1. lib. 1. cap. 10. n. 36. Gasias de benef. tom. 2. part. 7. cap. 1. num. 23. Fernandèz in exam. Theol. tom. 1. c. 2. §. 2. n. 4. & alij, & ita alibi diximus de dubitante in materia iustitiæ cum Vasquez in p. 1. disp. 66. c. 7. n. 42. & Salas in p. 2. tom. 1. tr. 8. disp. 1. sect. 2. n. 23. quæ omnia sunt valde notanda, quia quotidiana.

5. Et tandem nota, quòd si quis certus est se votum emisisse, v.g. castitatis, dubitat tamen an habuerit animum se obligandi, tenetur quidem seruare castitatem, cum possessio sit pro voto: atamen quod est pro voto notandum, tale votum non erit Pontifici referuatum, quia cum referuatio sit odiosa, ad casus certos est restringenda. Et ita docet Suarez de Relig. tom. 2. lib. 6. c. 26. n. 6. cum Sanchez in summa tom. 1. lib. 4. c. 40. n. 26. & c. 4. n. 1. Et hoc etiam dicendum est, si quis ref. in dicto voto emisit post septennium, dubitat tamen, an tunc vlti rationis prædictus fuerit.

RESOL. XXVI.

Dubius de quibus nummis, seu mensuris vouerit seu legauerit, ad quid teneatur?
Et ex doctrina prædictæ questionis in textu huius Resolutionis alij alij diuersi casus circa hoc explanantur, capius contingentes in praxi. Ex part. 4. tract. 3. Resol. 48.

Si quis certus est se vouisse, vel legasse Ecclesie, v.g. aliquas mensuras tritici, sed dubitat an intellexerit de maioribus, vel de minoribus mensuris, potest eligere minores ex vsitatis in eo loco, & ita dicendum est de nummis; & ita docet Rebellius part. 1. lib. 2. quest. 14. sect. 2. numero 10. ubi sic ait. Si constet aliquem vouisse, vel legasse nummos, aut triticum, dubium verò sit, an id de maioribus nummis, vel mensuris intelligi debeat, ad minores dumtaxat debitor obligandus erit, quia de eis est certitudo, de maioribus verò est æquale dubium, provt de nummis decernit l. nummis ff. de legatis 3. de mensuris verò cap. ex parte, de censur. & hic est sensus regulæ iuris; In obscuris minimum est sequendum, de reg. iuris in 6. Ita Rebellius. Et hanc sententiam tenet etiam Valentia tom. 3. disp. 6. quest. 8. punct. 4. qu. 3. Azorius tom. 1. lib. 1. c. 20. qu. 2. & 10. Sanchez in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 13. n. 8. & alij penes ipsos, nisi aliqua sit ratio suadens verisimilius esse mentem vouentis præsumi fuisse obligandi se ad maiorem mensuram. Vide etiam Layman sect. 5. tr. 9. c. 11. n. 9. Hinc.

2. Infer